

Звіт
про роботу кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології
у 2021/2022 навчальному році
Чекаревої Євгенії Сергіївни,
доктора філологічних наук, доцента, завідувача кафедри історії зарубіжної
літератури і класичної філології філологічного факультету

1. Робота з кадрами, навчальна робота

Склад кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології:

загальна кількість науково-педагогічних працівників – 20, ставок – 16,75 (на початок навчального року); 18,0 (на кінець навчального року);

кількість докторів наук, доцентів – 2;

кількість кандидатів наук, доцентів – 4;

кількість викладачів та старших викладачів, кандидатів наук – 5;

кількість викладачів та старших викладачів без наукового ступеня – 9;

кількість аспірантів – 1.

Загальне навантаження кафедри: 9806 год. 75 (на початок навчального року); 10556 год. (на кінець навчального року);

Навчальна робота

У 2021/2022 навчальному році обсяг держзамовлення на денній формі навчання зменшився. За рахунок більшого набору студентів-контрактників вдається забезпечити формування академічної групи на першому курсі.

Викладацький склад кафедри забезпечує читання всіх фахових курсів, а також спецкурси з актуальних проблем історії зарубіжної літератури і класичної філології, а саме: «Історія давньогрецької літератури», «Історія римської літератури», «Історія зарубіжної літератури Середніх Віків та Відродження», «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.», «Історія зарубіжної літератури XIX ст.», «Історія зарубіжної літератури кін. XIX-поч. XX ст.», «Історія зарубіжної літератури XX ст.», «Культура Греції і Риму», «Історія Греції і Риму», «Латинська мова і автори», «Грецька мова і автори», «Історія латинської мови», «Історія грецької мови», «Методика викладання давніх мов та англійської мови», «Англійська мова», «Теорія та практика перекладу», «Сучасна англійська мова», «Елліністична поезія» тощо.

З кожної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси, які містять робочі програми курсів, конспекти лекцій, плани семінарських або практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання до іспитів і заліків, тестові завдання, пакети екзаменаційних білетів, а також критерії оцінювання знань і вмінь студентів. У навчальному процесі широко застосовуються сучасні мультимедійні технології, інтерактивні засоби навчання (презентації, аудіо-візуальні курси, спілкування викладачів і студентів у режимі он-лайн тощо).

Для студентів спеціальності 035 Філологія спеціалізації «Класичні мови та літератури (переклад включно)» розроблено програми атестаційних екзаменів, методичні вказівки для виконання курсових та магістерських робіт. Проведення педагогічної та асистентської практик забезпечене відповідними програмами та базами, серед яких: гуманітарні факультети ХНУ імені В. Н. Каразіна, Харківський університетський ліцей.

Захист дисертацій, робота з аспірантами та докторантами.

Кафедра сприяє успішному закінченню аспірантури та захисту кандидатських і докторських дисертацій, отриманню співробітниками вчених звань доцента та професора відповідно. Співробітники кафедри направляються до аспірантури, працюють над дисертаціями без відриву від навчального процесу (Стовба Г. С., Василюк Є. І., Проскуріна Н.Ю.).

2. Результати науково-інноваційної діяльності

Результати наукової роботи співробітників кафедри відображені в численних статтях і доповідях на конференціях різних рівнів.

На кафедрі функціонує *аспірантура* за спеціальністю 10.01.04 – література зарубіжних країн, у якій зараз навчається 1 аспірант.

Участь членів кафедри у роботі спецрад, редколегіях наукових видань тощо

Члени кафедри постійно виступають експертами, опонентами кандидатських дисертацій, готують відгуки на автореферати. Проф. Чекарева Є. С. працює у складі спеціалізованих вчених рад Д 26.001.19 (спеціальність 10.02.14 – класичні мови. Окремі індоєвропейські мови) та К 26.001.49 (спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (класичні мови)) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2021 р.).

Організація наукової роботи студентів та її результати.

Члени кафедри здійснюють керівництво науковою роботою студентів у наукових спецсемінарах, а також готують їх до участі у студентських наукових конференціях.

Наукові статті в журналах, що входять до наукометричних баз даних

1. Кравець О. М., Полякова К. О. Мотив човна в романі Джуліана Барнса «Історія світу в 10½ розділах» // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т.33 (72). № 1. Ч. 3. С. 43-48.

2. Proskurina N.Y. Features of the characters' artistic image in the late prose and poetry by Doris Lessing (on the material of the dilogy 'Mara and Dann' and poetry 'In the long dark', 'The Misfit'). Закарпатські філологічні студії. 2022. Т.2. № 21. С. 248-252.

Інші публікації (тези)

1. Ващенко Ю. А. Из пекла до "раю": проблематика роману Е.Е. Шмітта "Ulisse from Bagdad" з погляду поетики назви // Збірник матеріалів V Конгресу сходознавців 9-10 грудня 2021 року. Київ. 2021. С. 168-172.

2. Мурадова І. Р. Колоніальний Алжир і "Танжерська експедиція" в романі Г. де Мопассана "Любий друг" // Збірник матеріалів V Конгресу сходознавців 9-10 грудня 2021 року. Київ. 2021. С. 192-194.

3. Мурадова І. Р. "Сильна как смерть Ги де Мопассана как "роман о художнике" // Матеріали міжнародної наукової конференції 25-26 лютого 2022 р., Одеса. 2022 (подано до друку).

4. Пшенична М. С. Східні мотиви та образи в поетичній збірці «Трохи більше, ніж порожнє» А.Георгаллідіса // Збірник матеріалів V Конгресу сходознавців 9-10 грудня 2021 року. Київ. 2021. С. 198-200.

5. Пшенична М. С. Рецепція кольорової символіки у романі Дж.М.Кутзее «Митець Петербурга» // Збірка матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції

«MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE», 12-14 червня, Львів. 2022 (подано до друку).

Участь у наукових конференціях

1. V Міжнародна науково-практична конференція «Зарубіжні письменники і Україна» (2022) (доц. Кравець О. М., викл. Проскуріна Н. Ю.) 16.02.22-17.02.22.
2. V Конгрес сходовознавців, ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського в онлайн-форматі (ст.викл. Пшенична М. С., ст.викл. Мурадова І. Р., доц. Ващенко Ю. А., викл. Проскуріна Н. Ю.) 09.12.21-10.12.21
3. III Міжнародна науково-практична конференція «MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE» (ст.викл. Пшенична М. С.) 12.06.22-14.06.22.

Відгуки на автореферати дисертацій

1. Відгук на автореферат дисертації Швець Х. М. Семантика та структура латинської риторичної термінології (на матеріалі трактатів М. Туллія Цицерона), представлена на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.14 - Класичні мови. Окремі індоєвропейські мови, 28 вересня 2021 р. (проф. Чекарева Є.С.).

Рецензії

1. Чекарева Є. С. Рецензія на навчально-методичний посібник Ясіновської Оксани «Наукова робота студентів-лінгвістів», 200 с. (Львівський національний університет імені Івана Франка).

3. Результати роботи із забезпечення якості освіти

Кафедрою розроблено освітні програми для студентів спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно).

Запровадження нових навчальних дисциплін.

Викладачами кафедри розроблена тематика спецкурсів для вільного вибору студентів, ведеться укладання відповідних робочих програм.

Робота зі вступниками, профорієнтаційна активність.

Викладачі кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології беруть активну участь у роботі МАН: консультують учнів та вчителів, які керують науково-дослідною роботою школярів, рецензують роботи, проводять їх захист як члени журі. У роботі секції «Зарубіжна література» Малої академії наук (обласний рівень, Харківська обл.) взяв участь доц. Краснящих А. П. (член журі, керівник гуртка «Зарубіжна література»). Доц. Жаданов Ю. А. керує учнівськими роботами МАН в школах № 6, 15, 116 та гімназії №3. Ст. викл. Кравець О. М. виступила консультантом та рецензентом учнівських дослідницьких робіт у секції «Зарубіжна література».

Підписано договори про співпрацю із середніми навчальними закладами м. Харкова: Харківським ліцеєм № 89 Харківської міської ради Харківської області та Харківською гімназією № 47 Харківської міської ради Харківської області.

Представниками кафедри було проведено консультації в межах Днів відкритих дверей.

Розміщення навчальної та методичної літератури в репозитарії університету.

Усі навчальні дисципліни забезпечено електронними навчальними ресурсами (плани та програми, електронні версії підручників, навчальних посібників,

монографії, лекційні презентації, матеріали для самостійної роботи студентів, завдання для самоконтролю, приклади екзаменаційних білетів тощо), наявними на кафедрі на електронних носіях і вибірково представленими на сайті філологічного факультету, а також на персональних сайтах викладачів.

Навчально-методичні посібники.

Сучалкін Олег Вікторович «Плутарх. Порівняльні життєписи: Фрагменти. Коментар» ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021, 119 с.

Розвиток кафедрального веб-сайту.

Інформація щодо складу кафедри, наукової, навчально-методичної роботи та анонсів подій висвітлюється на базі сайту філологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. Ст. викл. Сучалкін О. В. та ст. викл. Ярको О. Ю. мають власні інтернет-сайти («ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΤΤΑ», «STUDEAMUS», «VIS ARTIS»), які надають студентам доступ до обов'язкової навчальної літератури (підручники, словники, вправи, оригінальні тексти, науково-критична література тощо), мають численні посилання на додаткові електронні ресурси (мапи, програми-оболонки і т.п.). Сайти використовуються і як інформаційний ресурс (новітні публікації, комунікаційні технології, інформація щодо наукових конференцій тощо), здійснюють «зворотний зв'язок», своєчасно інформуючи студентів про результати контрольних, самостійних робіт.

Контроль якості навчального процесу, аналіз проведення відкритих занять.

Протягом звітного періоду відбулося й було обговорено відкриті заняття, проведені доц. Жадановим Ю.А., ст. викл. Ярको О. Ю., ст. викл. Сучалкіним О. В., ст. викл. Хаустовою М.В. із фіксуванням обговорень у протоколах засідання кафедри.

Оновлення форм і методик викладання.

Активно запроваджуються в навчальний процес елементи мультимедійності, зокрема відеопрезентації, – під час лекційних і семінарських занять у межах навчальних курсів «Грецька мова і автори» (викл. Чеп'якова І. Ю.), «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» (ст. викл. Мурадова І. Р.), «Культура Греції і Риму» (ст. викл. Ярको О. Ю.), «Історія зарубіжної літератури XX ст. (доц. Краснящих А. П.)», «Історія світової літератури» (доц. Кравець О. М.).

В умовах карантину та воєнного стану однією із головних задач кафедри виявилася організація освітнього процесу дистанційно із можливістю зворотнього зв'язку зі здобувачами освіти. Для вирішення цієї проблеми викладачами застосовуються:

1. Он-лайн класи для організації дистанційного навчання, зокрема Google Classroom та Microsoft Team; Moodle.
2. Мобільні та десктопні месенджери для організації зворотнього зв'язку (Viber, Skype, Telegram, Facebook, WhatsApp);
3. Відеоконференції за допомогою сервісів:
  - Zoom (організація відеоконференцій, прямих трансляцій в безкоштовній версії від 3-х до 40 учасників протягом 40 хвилин);
  - Skype для індивідуальних відеозв'язків або для групи користувачів;
  - Youtube (створення прямих ефірів, з можливістю спілкування в чаті – без обмежень);
  - Прямі трансляції у Facebook та в інших соціальних мережах (Instagram, Twitter).

4. Міжнародне та міжвузівське співробітництво

Науковці кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології постійно підтримують творчі контакти з ученими Болгарії, Греції, США, Німеччини, Італії, Великобританії, Грузії та ін., зокрема налагоджено постійні наукові зв'язки з такими академічними установами: Афінським національним університетом (Εθνικό και Καλοδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Греція), Ратгерським університетом (Rutgers, The State University of New Jersey, США), University of Sofia "St. Kliment Ohridski" (Bulgaria), Тбіліським державним університетом імені Іване Джавахішвілі, Кембриджським університетом (Великобританія).

5. Виховна робота

Кураторами усіх груп проводилися кураторські години з групою, обговорення поточних питань (протягом року), організовано численні позааудиторні заходи (участь в акціях студентського самоврядування, екскурсії до музеїв, театрів, презентацій книжок). Студентам вчасно надається інформація про міжнародні програми для студентів.

6. Внесок кафедри у виконання «Стратегії розвитку Каразинського університету» на 2019-2025 роки.

За напрямом I Стратегії розвитку «Університетська наука у 2025 році» кафедра сприяє своєчасному й успішному захисту дисертацій співробітниками та аспірантами; збільшенню кількості публікацій у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus, Web of Science (доц. Краснящих А. П., доц. Стовба Г. С.); підготовці монографій (проф. Чернокова Є. С.).

За напрямом II Стратегії розвитку університету «Освітня діяльність у 2025 році» триває підготовка до збільшення кількості працівників, які викладають англійською мовою; організація проходження виробничої практики поза університетом (доц. Ващенко Ю. А., доц. Чеп'якова І. Ю.); підвищення комп'ютерної компетенції викладачів; здійснюються заходи щодо збереження та збільшення контингенту вступників на програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 035. Філологія (035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)), зокрема через підтримку та посилення наявної системи доуніверситетської роботи з талановитими дітьми (Харківське відділення Малої академії наук), профорієнтаційну роботу (робота зі школами та вчителями) (доц. Краснящих А. П., доц. Чеп'якова І.Ю., викл. Георгієвська В.В., ст.в. Хаустова М.В.).

За напрямом III Стратегії розвитку університету «Каразинський університет у глобальному науково-освітньому просторі у 2025 році» здійснюється робота щодо академічної мобільності викладачів, науковців та персоналу.

За напрямом IV Стратегії розвитку університету «Інфраструктура Каразинського університетського життя у 2025 році» триває ремонт і модернізація кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології.

За напрямом V Стратегії розвитку університету «Університетський менеджмент у 2025 році» запроваджено елементи електронного документообігу (програма обчислення навантаження науково-педагогічних працівників, заповнення індивідуальних планів в режимі on-line (ст. в. Сучалкін О. В., ст. в. Ярмо О. Ю.); здійснюється залучення студентського активу до організації навчального процесу та оцінки його якості (куратори груп); організація ефективного менеджменту кафедри через аргументований розподіл завдань з організації роботи кафедри та контроль за своєчасним і чітким їх виконанням співробітниками (проф. Чекарева Є. С.).

ПРО РОБОТУ ЗАВІДУВАЧА

1. Навчальна робота.

Навчальне навантаження у 2021/2022 навчальному році становить 879 год.

Протягом звітного періоду виконувала таку навчальну роботу:

– навчальний курс «Латинська мова» (денне відділення, факультет іноземних мов бакалаври);

– навчальний курс «Грецька мова і автори» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– навчальний курс «Вступ до фаху» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– навчальний курс «Історія грецької мови» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– навчальний курс «Елліністична поезія» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), магістри);

– участь у роботі ДАК в якості заступника голови атестаційної комісії (проведення атестаційних екзаменів, захисту магістерських робіт);

– проведення вступних екзаменів до магістратури.

2. Навчально-виховна робота.

– контроль успішності та відвідування студентами занять;

– консультативна допомога у вирішенні навчальних питань;

– інформування та заохочення до участі в культурних і наукових подіях університету.

3. Навчально-методична робота.

Розроблено й оновлено матеріали до лекційних та практичних занять з курсів «Грецька мова і автори», «Елліністична поезія», «Латинська мова», «Історія грецької мови».

4. Методична робота.

- рецензування підручників і навчальних посібників.

- оновлено навчально-методичні комплекси з навчальних курсів: «Грецька мова і автори», «Елліністична поезія», «Латинська мова», «Історія грецької мови».

- підготовка матеріалів для наповнення Web-ресурсів університету, факультету, кафедри.

5. Наукова робота

Стаття: Слухове сприйняття у системі іменників давньогрецької мови // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2021 № 51 том 1. С. 123-127.

Робота у складі спеціалізованих вчених рад Д 26.001.19 (спеціальність 10.02.14 – класичні мови. Окремі індоевропейські мови) та К 26.001.49 (спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (класичні мови)) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2021 р.).

6. Організаційна робота.

Участь у профорієнтаційній роботі.

Робота у Вченій раді факультету.

Робота у Вченій раді університету.
Виконання обов'язків заступника декана.
Голова науково-методичної комісії філологічного факультету.
Сприяння працевлаштуванню випускників.

Звіт затверджено на засіданні кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології.

Протокол № 12 від 23 червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Євгенія ЧЕКАРЕВА